

Pokyny pro vypracování kazuistiky do předmětu Praxe z psychodiagnostiky/k státní závěrečné zkoušce

1. Základní organizační pokyny a informace:

1.1. Účel případové studie k státní závěrečné zkoušce/praxi z psychodiagnostiky

Cílem této stáže je prokázat dovednost pracovat pomocí psychodiagnostických metod a písemně prezentovat individuální „případ“ („případem“ se zde myslí především jednotlivec, klient či pacient). Kazuistika by měla zachycovat současné i minulé psychopatologické fenomény pacienta, ale i „nepatologické“ projevy pacienta, které student může zjistit prostřednictvím pozorování, rozhovoru (se samotným pacientem, ošetřujícím lékařem či psychologem, rodinnými příslušníky a osobami blízkými) a na základě studia spisů a odborné dokumentace (nelze však zpracovat studii jen na základě zprostředkovaných informací, povinností je alespoň jeden rozhovor „face to face“ s pacientem). Důležité je rovněž propojení diagnostických výsledků s teoretickými poznatky získanými v rámci studia předmětů psychodiagnostika dospělých a psychodiagnostika dětí a dospívajících a schopnost správně používat odborné termíny a rozumět jejich významu.

1.2. Volba pracoviště a délka stáže

Povinná praxe z psychodiagnostiky je stanovena na 5 dní a můžete ji absolvovat kdykoliv během semestru nebo ve zkuškovém období. Cílem praxe je, kromě získání zkušeností v oblasti psychologické diagnostiky, vypracování kompletního klinického nálezu. Z tohoto důvodu je nutno praxi absolvovat na takovém pracovišti, které Vám vypracování nálezu umožní. Toto kritérium splňují zdravotnická zařízení (např. psychiatrickou kliniku či léčebnu, ambulanci klinického psychologa atp., přičemž student musí pracovat pod supervizí klinického psychologa či psychiatra a musí jím mít kazuistiku také potvrzenou). K vyšetření si můžete zvolit i dětského klienta/pacienta, praxe se však nesmí překrývat s jinými praxemi (např. z poradenské psychologie).

1.3. Volba klienta/pacienta

Student absolvuje praktickou část praxe s pacientem, kterého mu vybere klinický psycholog nebo psychiatr, který má tohoto pacienta ve své péči. Pacient by měl podstoupit rozhovor i diagnostické vyšetření dobrovolně s informovaným souhlasem.

1.4. Odborná supervize

V případě absolvování stáží z psychodiagnostiky je nezbytná supervize klinického psychologa nebo psychiatra, který má dotyčnou osobu ve své péči. Realizaci této supervize potvrdí dotyčný odborník (supervizor) svým podpisem a razítkem pod závěrem (shrnutím) případové studie.

1.5. Etické zásady

Student je povinen dodržovat etické zásady dle Evropského metakodexu etiky a etického kodexu ČMPS (<http://cmps.ecn.cz/dl/ekfpa95.pdf>). Především jde o tyto zásady:

- dodržování anonymity pacienta (neuvádět identifikační údaje, které by mohly vést k identifikování osoby pacienta, jakými jsou jméno, plné datum narození, přesné názvy obcí nebo firem, kde pacient působil – pokud to není naprosto nevyhnutné vzhledem k porozumění případu, atd.); prosíme, abyste neuváděli ani falešné/vymyšlené údaje - postačí prosté označení "pacient"/"klient"; budete-li poskytovat přílohový materiál (kresby, protokoly), ubezpečte se, že též neobsahují žádné identifikační údaje;
- zásadu mlčenlivosti;

- citlivé zacházení se získanými informacemi při respektování osobních práv a důstojnosti jednotlivce;

1.6. Potřebná dokumentace k udělení zápočtu:

- protokol o absolvované praxi potvrzený supervizorem
- kazuistiku - min 10 ns
- dokument se zhodnocením praxe - min. ½ ns
- vyplněný evaluační dotazník
- prohlášení o seznámení s etickým kodexem

Protokol: prázdný protokol je k dispozici na stránkách PsÚ + ve studijních materiálech

Kazuistika: podrobné informace k vypracování kazuistiky najdete v tomto dokumentu (viz níže)

Reflexe (zhodnocení praxe): student provede písemné zhodnocení praxe, v němž shrne konkrétní přínos z praxe pro vlastní osobní rozvoj, zhodnotí získané poznatky ve vztahu k teorii a provede celkovou reflexi praxe.

Evaluační dotazník: vyplňte na adrese

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeDPR9tz7axbuWf1305bsbKPb5kBlN7ICnSG-WMfx-YUTnANG/viewform?usp=sf_link

Prohlášení o seznámení s etickým kodexem – ve studijních materiálech

Poznámka:

PsÚ má povinnost archivovat tyto dokumenty pouze po dobu jednoho měsíce od ukončení předmětu, pokud předpokládáte, že dokumenty budete ještě potřebovat (často vyžadují např. při práci/studiu v zahraničí), tak si nechejte vyhotovit více výtisků.

1.7. Odevzdávání dokumentů k předmětu Praxe z psychodiagnostiky

Kompletní dokumenty ze stáže prosím odevzdávejte průběžně na sekretariát Psychologického ústavu osobně, či do k tomuto účelu zřízené přihrádky na dveřích sekretariátu. Protokoly si na ústavu vyzvedáváme obvykle hromadně v určitých časových intervalech, proto není možné počítat s tím, že vám bude zápočet udělen bezprostředně po odevzdání dokumentů. Pokud chcete, aby vám byla praxe zapsána v aktuálním semestru, pak je nutné protokoly a kazuistiku odevzdat NEJMÉNĚ dva týdny před koncem zkuškového období. Je také nutné počítat s tím, že váš výstup nemusí splňovat určené požadavky a budete nuceni jej přepracovat - ponechejte si proto dostatečnou časovou rezervu!

Pro udělení zápočtu je nezbytné odevzdat dokumenty nejen v originální podobě na ústav, ale také je v elektronické podobě vložit do **Odevzdávaný předmětu v ISu**. Naskenujte prosím dokumenty jako jeden pdf soubor (kazuistiku s přílohami + zhodnocení praxe + protokol), dávejte prosím pozor, ať je odevzdaná práce formálně v pořádku (např. všechny stránky stejně otočené).

Pokud ale budete kazuistiku odevzdávat ve zvlášť pozdním termínu, budeme rádi, když nám to s předstihem sdělíte.

1.8. Odevzdávání dokumentů k státní závěrečné zkoušce

Kazuistika ke státní závěrečné zkoušce se odevzdává nejpozději týden před ústní částí státní závěrečné zkoušky na sekretariát Psychologického ústavu. Pokud chcete použít stejnou kazuistiku, jakou jste zpracovali do předmětu Praxe z psychodiagnostiky, pak si udělejte 2

výtisky a oba si nechejte podepsat vedoucím praxe, neboť kazuistiky nám odevzdané již vám nebudou vráceny. Tyto kazuistiky nemají obsahovat protokol ani reflexi. Při odevzdání prosíme o jasné rozlišení mezi dokumentací k SZZ a k zápočtu z praxe – předejete tak zbytečným nedorozuměním a ztrátám dokumentace.

2. Doporučená osnova kazuistiky

1) Titulní strana - tiráž

- název školy
- studijní rok
- nadpis: Případová studie k státní závěrečné zkoušce/ do předmětu praxe z psychodiagnostiky
- jméno studenta, UČO
- místo a datum vypracování

2) Obsah (osnova)

- před tiskem se ujistěte, že názvy kapitol a odkazy na stránky v osnově sedí s číslováním stránek v práci;

3) Samotná práce/kazuistika

a) popis pracoviště - min ½ ns - nekopírovat to co je na stránkách pracovišť!!! parafrázovat a uvádět se zdrojem!

b) zdůvodnění výběru pacienta, okolnosti vyšetření - komu, proč a co diagnostikujete? co všechno mohlo ovlivnit stav pacienta při vyšetření (medikace, záchvaty, sebevražedný pokus, intoxikace, elektrošokky,)

c) základní „tvrdá“ data (pohlaví, věk, profese atd., ne jméno ani iniciály!)

d) použité metody:

- klinické metody:
  - pozorování (mimika, pantomimika, gestika, řeč, projevy emocí, sociální chování, vztah k objektům, vztah k sobě)
  - rozhovor (s pacientem, sdělení druhých osob - zaměstnanců, rodinných příslušníků)
  - anamnéza a její rozbor (zdroj informací: dokumentace, rozhovor s pacientem, rozhovor s rodinnými příslušníky - pokud je to možné): nukleární rodina, emocionální a intelektuální vývoj, vývoj sociálních vztahů, eroticko-sexuální vývoj, pracovní vývoj, vývoj postojů hodnotám, vývoj abnormních, hraničních a patických jevů (pozn.: cenné je zde zachycení přímé řeči pacienta)
  - viz doporučená literatura

V kazuistice rozlišujte, odkud dané informace čerpáte – zda z rozhovoru nebo z dokumentace, pokud se mezi oběma zdroji vyskytnou rozpory, adekvátně je okomentujte.

- diagnostické metody:

Kromě povinného pozorování a rozhovoru je během vyšetření nutno použít minimálně 3 standardní psychodiagnostické metody, přičemž minimálně jedna by měla být osobnostní, jedna výkonová a pokud možno, jedna diferenciálně diagnostická. Výběr metod by se ale měl řídit především typem klienta/pacienta a účelem vyšetření tak, aby Vám metody umožnily co nejlépe porozumět případu (např. pokud je některá z uvedených kategorií u daného vyšetření skutečně nadbytečná, není nutno pacienta zatěžovat administrací, ale spíše je vhodné komplexněji se zaměřit na zbývající oblasti). Výběr a administrace metod se v zásadě řídí doporučením a pokyny vedoucího praxe (klinického psychologa) na daném pracovišti. Jinak doporučujeme použít tolik metod, kolik je optimální vzhledem k případu. Pokuste se z metod vždy vytěžit, co nejvíc (neuspokojte se např. s prostým kvantitativním shrnutím skóru) a nezapomeňte na pozorování pacienta během administrace.

Využívejte co nejaktuálnější normy.

Snažte se vybírat metody relevantní k účelu vyšetření.

Nejdříve si metody nastudujte, až poté zadávejte. Možnost vypůjčení dg. metod na PSÚ. U projektivních metod – nepřihazovat jednotlivé znaky v kresbě k charakteristikám; je to spíše možnost, není to jistota - pt slouží k vytvoření tzv. projektivní hypotézy, kterou ověřujeme osobnostním dotazníkem a klinickými metodami - nejsou zkratkou k osobnosti. Čerpejte také z následného rozboru kresby.

g) status praesens psychicus (současný psychický stav) – v termínech psychopatologie (tahák ve stud. materiálech). Pozor! Popisujete aktuální psychický stav při vyšetření, neopisujete údaje z dokumentace, jak se pacient jevil při příjmu!!

h) diagnostická a prognostická rozvaha, doporučení dalšího postupu – nejdůležitější část práce, zde diskutujete výsledky psdg metod v kontextu aktuálního případu. Syntéza všech metod i informací z dokumentace, směřuje k diagnóze, nebo ji vyvrací. Doporučení nejenom prognóza psychického stavu, ale taky vaše doporučení toho, co by se mělo s pacientem dál dít (podpora medikace, terapie, kog. trénink, atd.)

i) formulace závěrů, shrnutí celého případu

j) razítko a podpis klinického psychologa nebo psychiatra (vedoucího praxe na daném pracovišti), který práci praktikanta supervidoval

4) Použitá literatura (Odkazy na literaturu uvádějte v kazuistice pouze tehdy, pokud z ní přímo čerpáte, citujete) Dle APA 6th edition

5) Přílohy (nepovinné, pokud jsou však materiály k dispozici, je dobré uvést. Pozor na anonymitu)

- výtvary pacienta (např. obrázky, texty), administrované dg. metody
- písemný či audiozáznam rozhovoru s pacientem
- videozáznam (se souhlasem pacienta), doslovný přepis rozhovoru

3. Možné důvody k vrácení kazuistiky k přepracování:

- **Chybí razítka** - razítko s podpisem je nutné mít jak na protokolu o absolvované praxi, tak na poslední straně přiložené kazuistiky.
- **Práce není vložena v ISu** - dokumenty je nutné vložit do Odevzdávány předmětu v ISu
- **Špatná formální úroveň** - časté gramatické a stylistické chyby, text není přehledný a rozčleněný na jednotlivé oddíly, není zarovnaný do bloku atp. Kladte prosím zvýšený důraz také na tuto formální stránku práce – práce s nízkou formální úrovní vám bude vrácena k přepracování.
- **Špatná obsahová úroveň** - chybí podstatné informace, data, vlastní úvahy, doporučení dalšího postupu, zhodnocení praxe a popis pracoviště, jsou zaměňována tzv. tvrdá a měkká data, nejsou odděleny subjektivní úvahy od přímých výpovědí pacienta/klienta atp. Práce s nízkou obsahovou úrovní vám bude vrácena k přepracování.

4. Doporučená literatura

- Svoboda, M. (Ed.), Češková, E., Kučerová, H. (2006). Psychopatologie a psychiatrie pro psychology. Praha: Portál.
- Höschl, C., Libiger, J., Švestka, J. (2002). Psychiatrie. Praha: Tigis.
- Raboch, J., Zvolský, P. et al. (2001). Psychiatrie. Praha: Galén.
- Dörner, K., Plog, U. (1999). Bláznit je lidské. Praha: Grada.
- Hanzlíček, L. (1977 – 1984). Psychiatrická encyklopedie. Část jmenná a část věcná. Praha: Zprávy VÚPs č. 28.
- Dušek, K., Chromý, K., Janík, K., Kalvach, Z. (1975). První pomoc v psychiatrii. Praha: Avicenum.
- Smolík, P. (2002). Duševní a behaviorální poruchy: průvodce klasifikací, nástin nozologie, diagnostika. 2. revid. vyd. Praha: Maxdorf.
- Svoboda, M. (1999). Psychologická diagnostika dospělých. Praha: Portál.
- Vašina, L. (2002). Klinická psychologie a somatická psychoterapie. I. díl. Brno: Neptun.
- Kondáš, O. a kol. (1992). Psychodiagnostika dospělých. OSVETA: Martin.
- Říčan, P., Ženatý, J. (1988). K teorii a praxi projektivních technik. Psychodiagnostické a didaktické testy: Bratislava.
- Stančák, A. (1996). Klinická psychodiagnostika dospělých.. Psychoprof: Nové Zámky.
- Šípek, J. (1996). Projekce a projektivní metody v psychodiagnostice. Propsy: Praha.
- Svoboda, M. (Ed.), Krejčířová, D., Vágnerová, M. (2001). Psychodiagnostika dětí a dospívajících. Praha: Portál.